

ÚŘAD
PRO OCHRANU
HOSPODÁŘSKÉ
SOUTĚŽE

BID RIGGING

„zakázkový kartel“

35 %

„průměrné předražení
veřejné zakázky v případě
zakázané dohody“

Bid rigging

Zakázaná dohoda uchazečů o zakázku s cílem ovlivnit její výsledek

„Uchazeči se dohodnou, že nebudou postupovat při účasti v zakázce samostatně a konkurovat si, nýbrž podají vzájemně sladěné nabídky nebo se někteří z nich soutěže vůbec nezúčastní či z ní odstoupí.“

- **VEDE KE ZVÝŠENÍ CENY A SNÍŽENÍ KVALITY PLNĚNÍ**
- **SPRÁVNÍ DELIKT - DLE SOUTĚŽNÍHO ZÁKONA**
- **TRESTNÝ ČIN - FYZICKÉ OSOBY**

Pomozte jej odhalit!!!
Jak...???

Soustředte se na...

INDIKÁTORY BID RIGGINGU

- **Charakter poptávaného zboží a služeb (Co a kde v zakázce soutěžím?)**
- **Dokumenty předkládané uchazeči o zakázku (Co mi předložili uchazeči?)**
- **Neobvyklé chování uchazečů (Jak se uchazeči chovali v procesu zadávání?)**

CO TO „PROBOHA“ JE???

Charakter poptávaného zboží a služeb

Následující charakteristiky trhu indikují zvýšené riziko bid riggingu, respektive napomáhají jeho vzniku:

Existuje jen **MALÝ POČET KONKURENTŮ** na trhu či omezené množství společností kontroluje jeho většinu. Malé množství soutěžitelů se opakovaně setkává v zakázkách.

Vysoké **BARIÉRY PRO VSTUP NA TRH** znamenají omezené nebo žádné vstupy nových dodavatelů a představují ochranu pro stávající soutěžitele na trhu. Riziko, že přijde někdo „zvenčí“, je malé.

Stálý a **PŘEDVÍDATELNÝ PROUD POPTÁVKY** ze strany veřejného sektoru má tendenci zvyšovat riziko uzavírání bid riggingových dohod.

OPAKOVANÉ A TYPOVĚ PODOBNÉ NÁKUPY zvyšují šance výskytu tajných dohod. Časté zadávání obdobných, ne-li stejných zakázek pomáhá účastníkům bid riggingové dohody rozdělit si mezi sebou kontrakty.

Identické nebo **JEDNODUCHÉ PRODUKTY ČI SLUŽBY**, k nimž existují jen omezené (případně vůbec žádné) alternativy, představují pro soutěžitele jednodušší možnost, jak dosáhnout dohody o společném postupu v zakázce.

MALÁ NEBO ŽÁDNÁ INOVACE PRODUKTU nebo služby napomáhá firmám dosáhnout dohody a udržet tuto dohodu po dlouhou dobu.

PRŮMYSLOVÁ SDRUŽENÍ, jejichž členskou základnu tvoří vzájemní konkurenti, mohou fungovat jako zástěrka kartelu.

Dokumenty předkládané uchazeči o zakázku

Pečlivým porovnáním všech předkládaných dokumentů od jednotlivých uchazečů lze zjistit podobnosti indikující bid rigging:

Bid rigging odhalen na základě nápadně shodných odtržků a motivů na poštovních známkách.

DOKUMENTY jsou zjevně psané stejnou rukou, stejný je papír, obálky, dopisní známky...

NABÍDKY jsou posílány ze stejné pošty, popřípadě stejným kurýrem; podací lístky vyplnila stejná osoba.

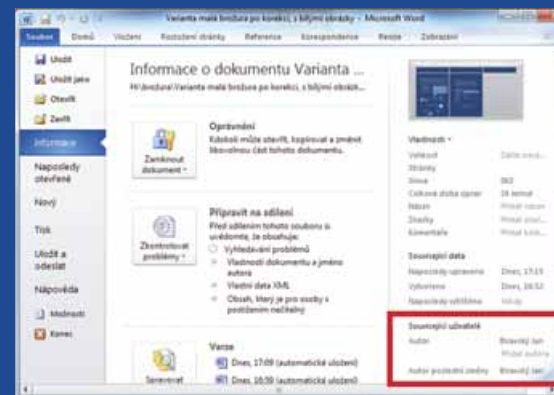

Elektronické **ODESÍLÁNÍ** proběhlo ze stejného zařízení (email, fax).

Dokumenty obsahují **STEJNÉ CHYBY** v psaní, počtech, ponechané části textu z jiné starší obdobné zakázky, chyby a zvláštnosti tiskové, grafické, stejně neobvyklé řazení nebo číslování stran, stejná chybějící příloha – případně totožné doplňky činěné na poslední chvíli.

JEDNOTKOVÉ CENY V NABÍDKÁCH - dílčí nákladové položky se shodují, případně se liší o opakující se index (znásobením položek jednoho uchazeče tímto indexem dostaneme položky jeho konkurenta).

nabídky	Firma A	Firma B	index
Položka 1	100	120	1,2
Položka 2	50	60	1,2
Položka 3	30	30	1,2
Celkem	180	216	1,2

U elektronických dokumentů lze z jejich **VLASTNOSTÍ** zjistit stejného autora/korektora.

Neobvyklé chování uchazečů, naplňování předem dohodnutého vzorce chování

Existenci bid riggingu napovídá, když uchazeči o zakázku jednají neobvykle a podezřele, dochází mezi nimi zjevně k naplňování předem dohodnutých vzorců chování a na trhu se šíří informace o stycích a jednáních mezi nimi:

V opakovaných výběrových řízeních na obdobné plnění **VÍTĚZÍ STÁLE STEJNÝ UCHAZEČ**, nebo vítězství naopak podezřele rotuje jen mezi několika konkurenty.

Vítězové výběrových řízení jsou **ROZDĚLENI GEOGRAFICKY** – mají přidělená „svá“ teritoria či zákazníky.

Uchazeči, kteří se umístili na dalších místech, případně odstoupili nebo překvapivě nabídku do soutěže ani nepodali, působí jako **PODDODAVATELÉ VÍTĚZE**.

Pravidelný uchazeč o daný typ zakázky **NEPODAL NABÍDKU**, do soutěže se přihlásilo neobvykle málo dodavatelů.

CENY nabízené jednotlivými uchazeči se odlišují o shodné procento, vycházejí z totožných kalkulací, případně jsou pravidelně skokově vyšší než v předchozím srovnatelném výběrovém řízení nebo výrazně vyšší než předpokládaná cena zakázky.

Uchazeči zblízka i zdaleka udávají **STEJNÉ DOPRAVNÍ NÁKLADY**.

Na trhu se šíří **INFORMACE O STYČÍCH** a jednáních mezi uchazeči – o cenách, nákladech, zamýšleném postupu v soutěži. Dodavatelé uvádějí, že znají ceny ostatních uchazečů, případně dopředu znají vítěze tendru.

Konkrétní dodavatelé prohlašují, že na určitém území neposkytují své zboží či služby, případně že někteří zákazníci **PATRÍ ČI BYLI PŘIDĚLENI** jiným dodavatelům.

Uchazeči se mezi sebou **PRAVIDELNĚ SETKÁVAJÍ**, organizují společné akce. Jeden uchazeč vyzvedl zadávací dokumentaci/**DORUČIL NABÍDKY ZA OSTATNÍ.**

Mám podezření!
Co teď...???

Jak se zachovat?

Pokud má zadavatel podezření, že došlo k uzavření bid riggingové dohody mezi uchazeči o zakázku, rozhodně by měl co nejdříve

KONTAKTOVAT ÚŘAD pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS).

SVÉ PODEZŘENÍ UCHAZEČŮM V ŽÁDNÉM PŘÍPADĚ NESDĚLOVAT.

Neměl by nikdy podezření konzultovat s uchazeči, ale ani s dalšími osobami, které by například mohly být se stranami kartelu v užším styku.

NEZVEŘEJŇOVAT svá podezření ani v rámci svého působení mimo nezbytně nutný okruh osob potřebných k předání informací Úřadu.

ZAJISTIT MAXIMUM DŮKAZŮ,
které možné podvodné jednání dokládají
(nabídkové dokumenty, korespondence,
obálky...).

VÉST DETAILNÍ ZÁZNAMY veškerého podezřelého
chování a podezřelých prohlášení včetně údajů o tom, koho se
týkalo, kdo jiný byl přítomen a co přesně se stalo a bylo řečeno
(poznámky by měly být činěny v průběhu události, nebo když
jsou ještě v čerstvé paměti zadavatele).

Po konzultaci s Úřadem **ZVÁŽIT, ZDA** je vhodné
ve výběrovém řízení **POKRAČOVAT**.

Kontakty

E-mail: bidrigging@compet.cz

Telefon: +420 542 167 111

Máte-li důkazy, indicie či pouhé podezření, že výběrové
řízení bylo ovlivněno nedovolenou dohodou mezi uchazeči
o veřejnou zakázku, neváhejte a obraťte se na Úřad pro
ochranu hospodářské soutěže.

